

50 éve történt

Gömbös Ervin: Féléves IFIP szeminárium Magyarországon 1969-ben

A Nemzetközi Információfeldolgozási Szövetség (IFIP) kezdeményezésére a Számítástechnikai Oktató Központ (SZÁMOK, amely az 1980-as évek elején a SZÁMALK-ba olvadt.) és a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság 1969. július 1-jétől december 20-ig féléves Nemzetközi Adatfeldolgozási Szemináriumot szervezett Magyarországon. Hasonló szeminárium 1965-1966-ban Rómában, majd 1967-ben Londonban volt. Rómában és Londonban is volt magyar hallgatója a szemináriumnak (*Maros István, illetve Krajcsovics Márton*). A magyarországi szeminárium szervező bizottságának elnöke *Pesti Lajos*, a KSH akkori főosztályvezetője (később elnökhelyettese), igazgatója *Faragó Sándor*, a SZÁMOK igazgatója volt, aki a szeminárium ideje alatt Franciaországban volt ösztöndíjas. Ezért a szeminárium állandó vezetését *Gömbös Ervin*, a SZÁMOK munkatársa, a szeminárium társigazgatója látta el. A szeminárium megrendezésével több célkitűzést kívántunk megvalósítani:

- A számítógépek alkalmazására vonatkozó legújabb ismereteket és tapasztalatokat átadni olyan országok fiatal szakembereinek, ahol a képzés és fejlesztés e területen leginkább szükséges.
- Az előadások magyar nyelvű szövegének megjelentetésével a magyar szakembereket friss, korszerű információfeldolgozási, rendszerszervezési, operációkutatási ismeretanyaggal tudjuk ellátni.
- Kapcsolatok kiépítése az IFIP vezetőivel, külföldi előadókkal és a hallgatókkal, amelyeken nagyon gyümölcsöző tudományos kooperációk fejlődhetnek;
- A szeminárium Magyarországra irányítsa a külföldi szakemberek figyelmét, sikere pedig rangot adott a magyar szakembereknek, a szakterület magyarországi szintjének, valamint további lendületet a szakterület hazai fejlődésének, oktatási rendszerének;

A szemináriumon 23, felsőfokú képzettséggel rendelkező hallgató (15 férfi és 8 nő) vett részt a következő országokból: Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Ghána, India, Kuba és Lengyelország. A közgazdászokból, matematikusokból, statisztikusokból és mérnökökből álló csoport átlagos életkora 30 év volt.

Július 1-jétől november 1-jéig a szemináriumon előadások hangzottak el napi 6 órában. (Két hónap Budapesten és egy-egy Balatonfüreden és Szegeden.) A kollektív munka kialakítására 4-5 fős munkacsoportokat alakítottunk különböző nemzetiségű hallgatókból. Esetenként ezek a csoportok kaptak egy-egy feladatot házi dolgozatként.

A fenti időszak alatt összesen 49 előadó, (36 magyar és 13 külföldi) tartott előadást 522 óra időtartamban, angol nyelven. A külföldi előadók az alábbi országokból jöttek: Egyesült Királyság, Dánia, Franciaország, Hollandia, Japán, Német Szövetségi Köztársaság, Svédország, és az USA. A magyar előadók között találhattuk többek között *Dömölki Bálintot, Gergely Csabát, Havass Miklóst, Heppes Aladárt, Kalmár Lászlót, Kertész Ádámot, Kornai Jánost, Krajcsovics Mártont, Lőcs Gyulát, Maros Istvánt, Münnich Antalt, Pádár Gyulát, Prékopa András, Szokolczai Györgyöt és Szentiványi Tibort.*

Az IFIP által rendelkezésre bocsátott 36 kötetten kívül megkaptuk a londoni szeminárium teljes anyagát 35 példányban, és sok más IFIP kiadványt.

November 3-ától december 6-áig 5 hetes szakmai gyakorlaton vettek részt a hallgatók budapesti számítóközpontokban és a pozsonyi ENSZ Számítóközpontban (5 fő). A gyakorlat folyamán szakmai vezető irányítása alatt a hallgatók egy-egy speciális témával foglalkoztak, amelyről dolgozatot készítettek és ezalatt megismerkedtek az illető központ szervezetével, munkájával is.

A záróvizsgán a hallgatók öt vizsgabizottság előtt számoltak be a szemináriumon szerzett ismereteikből, elsősorban a gyakorlati időszak alatt készített dolgozatukról, amelyet az illető bizottság tagjai előzőleg áttanulmányoztak.

A szeminárium anyagi bázisát jelentős részben magyar vállalatok és intézmények biztosították ösztöndíj formájában, továbbá hozzájárultak külföldi számítástechnikai vállalatok és az IFIP is.

Az előadások általános színvonala mind tartalmi, mind módszertani vonatkozásában jó volt. A hallgatók az előadásokat rendszeresen látogatták, igazolatlan vagy indokolatlan hiányzás nem volt. Szorgalmuk és érdeklődésük - különösen vizsgák előtt - szinte kivétel nélkül maximális volt. Kezdetben néhány hallgatónál (csehszlovák és lengyel) sok problémát okozott az angol nyelvbeli hiányosságuk. A félév folyamán azonban annyit fejlődött a nyelvtudásuk, hogy a vizsgákon el tudták érni a megfelelő szintet és ők sem "üres tarsollyal" tértek haza. Valamennyi hallgató oklevelet kapott.

A sok vitát kiváltott operációkutatói témakör - melyet az IFIP vezetői túlméretezettnek tartottak - a mi álláspontunkat igazolta. A hallgatók matematikai előismeretei elegendőek voltak ahhoz, hogy azt az anyagot el tudják sajátítani, és amint a gyakorlati időszak alatt készített dolgozatok is mutatták, a hallgatók többsége eziránt érdeklődött elsősorban.

A szeminárium hat hónapja alatt igazi, jó kollektíva formálódott a hét nemzetiségű csoportból. A kezdetben mutatkozó "nemzetiségi zárkózottság" (azonos országokból valók mindig együtt voltak) megszűnt, és sem a munkában, sem a szabadidő eltöltésében nem tapasztaltuk ezt az elkülönülést.

A sikeres vizsgák, az előadók és maguk a hallgatók véleménye alapján úgy gondoljuk, hogy a 23 hallgató ismeretekben és tudásban gazdagon gyarapodva tért haza országába, olyan fél évet sikerült biztosítanunk számukra, amelyre egész életükben szívesen emlékeznek. Komoly haszna volt a szeminárium megrendezéséből a magyar szakmának is, de ezen túlmenően – az akkori történelmi viszonyok között – figyelemreméltó politikai jelentőséggel is bírt. Ezt igazolta jelentős sajtóvisszhangja is. A szeminárium tananyagát 1970-ben magyarul megjelentettük.

Nagyon sikeresnek minősítették az IFIP vezetői is a Szemináriumot, és ezért javasolták egy UNDP (ENSZ Fejlesztési Program) projekt megpályázását, amely akkor(!) 2,2 millió dollárt hozott a SZÁMOK felvirágoztatásához.